

MINDENNAPI PÉNZÜGYEINK
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK 12. ÉVFOLYAM
FELADATOK MEGOLDÁSAI

1. Bankbetét és infláció 6. A bankrendszer: Az infláció)

A 8 százalékos kamatláb a 15% kamatadó után $8 * 0,85 = 6,8$ százalékra módosul. Így a pénz 106,8 százalékra, míg az árszínvonal 106,5 százalékra növekszik. Megtakarításod reálértékben tehát növekedett, mégpedig $\left(\frac{106,8}{106,5} - 1\right) * 100 = 0,28$ százalékkal.

2. Lakáshitelek (6. Bankrendszer: Hitelfelvétel)

Az adatokat a hitelkalkulátorba beírva az alábbi eredményeket kapjuk:

„A” hitel (futamidő: 10 év, éves kamat: 5% végig fix)

- teljes visszafizetendő összeg: 15 373 434 Ft
- havi törlesztőrészlete: 127 279 Ft

„B” hitel (futamidő: 15 év, éves kamat 4% végig fix)

- teljes visszafizetendő összeg: 16 077 259 Ft
- havi törlesztőrészlet: 88 763 Ft

Melyik hitelt kell választani, ha

a) az összes visszafizetendő összeg a fő döntési szempont?

Az „A” hitelt érdemes választani, ennek kisebb a teljes visszafizetendő összege.

b) a havi törlesztőrészlet nagysága a fő döntési szempont?

„B” hitelt érdemes választani, ha az alacsonyabb törlesztőrészlet a döntési szempont.

3. Diákhitel (6. Bankrendszer: Hitelfelvétel)

- a) Nem, mert a Diákhitel1 csak a képzési költségekre fordítható.
- b) Igen, mert a Diákhitel1 csak kifejezetten a tankönyvekre és ismeretterjesztő irodalmakra fordítható.
- c) Nem, mert a Diákhitel1 csak a létfenntartási (étkezés, lakhatás, tömegközlekedés) költségekre, kiadásokra fordítható.
- d) Igen, mert a Diákhitel1 szabad felhasználású hitel.

4. Mennyit adózunk? (7. Az állam gazdasági szerepe: Az adórendszer)

Levonások és a vásárlásokkal befizetett adók kiszámítása

1. SZJA: $580\,000 \cdot 0,15 = 87\,000$ forint, Tb járulék: $580\,000 \cdot 0,185 = 107\,300$ forint

2. 27%-os áfa: $\frac{228\,600}{127} \cdot 27 = 48\,600$ forint

3. 18%-os áfa: $\frac{60\,180}{118} \cdot 18 = 9\,180$ forint

4. 5%-os áfa: $\frac{72\,450}{105} \cdot 5 = 3\,450$ forint

5. benzin: $30 \cdot 120 + 30 \cdot 4 + 30 \cdot 102 = 6\,780$ forint

Összesen: $87\,000 + 107\,300 + 48\,600 + 9\,180 + 3\,450 + 6\,780 = 262\,310$ forint.

5. Adó? Illeték? Járulék? (7. Az állam gazdasági szerepe: Az adórendszer)

A) adó	3) A gazdaság szereplőinek fizetési kötelezettsége az állam felé, amelyért nem kapnak közvetlen ellenszolgáltatást. A befizetendő pénz felhasználásáról az Országgyűlés szabadon, saját hatáskörében dönt.
B) illeték	2) A gazdaság szereplőinek fizetési kötelezettsége az állam felé, amelyért cserébe közvetlen ellenszolgáltatást is kapnak.
C) járulék	1) A gazdaság szereplőinek fizetési kötelezettsége az állam felé, amelynek felhasználása kötött, a megfelelő állami alapba kell helyezni.

6. Mit kell fizetni? (7. Az állam gazdasági szerepe: Az adórendszer)

Milyen adót, illetéket vagy járulékot kell fizetni az alábbi esetekben?

Esetleírás	Válasz
1) Bori 19 évesen, az egyetem mellett diákmunkát vállal bruttó 1500 forintos órabérért az iskolaszövetkezeten keresztül	Amennyiben nappali tagozatos hallgató vagy, és a jövedelmed a havi 433 700Ft-ot nem haladja meg (25 év alattiak SZJA kedvezménye miatt), teljes adómentességet élvezel. Ha a béréd a havi 433 700 Ft-ot meghaladja, a határ fölötti részre 15% személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség keletkezik.
2) Maja 28 évesen munkát vállal alkalmazottként a közeli kisboltban	Nővéred bruttó bérét személyi jövedelemadó (15%) és társadalombiztosítási járulék (18,5%) levonás terheli.

3) Bulcsú már nem tanul, de nincs még munkája sem	Mivel nem biztosított (megszűnt a hallgatói jogviszonya), csak úgy jogosult egészségügyi szolgáltatásokra, ha havonta egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet, melynek összege 2022-ben 8.400 Ft (280 Ft/nap).
4) Erzsébet eladja a lakását, amit 2 éve örökölt	A lakás öröklése után nagynénéd 2 évvel ezelőtt 9% örökösödési illetéket fizetett, amennyiben személyi-, vagy tárgyi illetékmentesség alá nem tartozott a lakás. Most eladáskor 15% személyi jövedelemadó fizetési kötelezettsége keletkezik az eladási ár és a szerzésekori érték közötti növekmény után, a hatályos jogszabályok szerint.
5) Keve 850.000 forintért használt holmikat ad el az interneten	15% személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség keletkezik ingó vagyontárgyak értékesítése után, ellenben csak a 600 000 Ft feletti jövedelemre (SZJA kedvezmény) vonatkozólag.
6) Ádám lakást vásárol	Visszterhes vagyonátruházási illeték fizetési kötelezettség terheli bátyádat, amelyet a NAV az ingatlan vételára alapján állapít meg, majd ró ki rá. Ennek 2022-ben 4% a mértéke. (Jó ha tudod, hogy kamatmentes részletfizetés igényelhető az illeték összegére.)
7) Botond új útlevelet készített magának.	Új útlevél igénylésekor eljárási illeték et kell fizetni, mely életkor és a kérvényezett úti okmány érvényességi ideje alapján különböző lehet.
8) Kálmán egy értékes autót örököl közeli barátjától	Mivel Nagyapád nem egyenesági rokontól (szülő, gyerek, stb.) örököl, így örökösödési illeték et kell fizetnie. A gépjármű esetében - 2022-ben – az autó visszterhes vagyonátruházási illetékének kétszerese a fizetendő illeték mértéke, mely az autó életkorától és motorteljesítményétől függ.

7. Családi bevételek (8. A család gazdálkodása és pénzügyei: A háztartás bevételei)

Munkajövedelmek (munkavégzéshez kapcsolódó jövedelmek)	4. munkabér, 8. jutalom
Tőkejövedelmek (tulajdonból, vagyonból származó jövedelmek)	5. bérleti díj, 9. kamat, 12. osztalék
Társadalmi jövedelmek	3. álláskeresői járadék, 6. családi pótlék, 7. gyes, 11. nyugdíj, 14. szociális támogatások
Egyéb jövedelmek	1. adomány, 2. ajándék, 10. nyeremény, 13. örökség

8. Pénzforgalom a bankszámlán (8. A család gazdálkodása és pénzügyei: A háztartás bevételei és kiadásai; Bankszámlakivonat)

Általános megoldás: nyitó egyenleg + jóváírások – terhelések = záróegyenleg

$38\,000 + 355\,000 + 370\,000 + 26\,600 - 765\,000 = 24\,600$ forint

9. Megtakarítások (8. A család gazdálkodása és pénzügyei: Megtakarítások)

- **készpénz (pénzgyűjtés perselyben)**
- inflációkövető állampapír (pl. Babakötvény)
- nyugdíjbiztosítás
- **bankszámlán lekötés nélkül tartott pénz**
- részvény

10. Váratlan kiadások (8. A család gazdálkodása és pénzügyei: A háztartás kiadásai; Biztosítások)

A költségek részletezve:

- Bontás és a vízvezeték helyreállítása: $120\,000 \cdot 1,27 = 152\,400$ forint.
- Falak javítása, csempézése, festése: $160\,000 \cdot 1,27 = 203\,200$ forint.
- Parketta felszedése, új parketta lerakása: 130 000 forint.
- Önrész: $(152\,400 + 203\,200 + 130\,000) \cdot 0,2 = 97\,120$ forint.
- Biztosító térítése: $(152\,400 + 203\,200 + 130\,000) \cdot 0,8 = 388\,480$ forint.

Érettségi mintaprojekt**Javaslatok az adott projekttema megoldásához**

A projekt önálló kutató vagy szervező munka eredménye, ami a konkrét eseten túl általánosabb összefüggésekre is kitér. A projekt megvalósulását a szaktanár konzulensként segíti, majd az érettségien értékeli.

A projekt kötelező eleme a munkanapló, amelyben a vizsgázó a feladatválasztásról, a munkamódszerekről, a felmerült problémákról és azok megoldásáról, illetve összegző tapasztalatairól ír.

A projekthez tartozhat portfólió is, amelyben a felhasznált jegyzetek, vázlatok, dokumentumok, munka közben készült fényképek kaphatnak helyet.

A projekt típusai:

- Írásos projekt: esszé, esettanulmány, interjú, riport, cikk, dokumentumelemzés. Terjedelme 10-12 oldal 12-es betűtípussal és másfeles sortávval.
- Audiovizuális projekt: rádióműsor, videóműsor, kisfilm. Terjedelme rádió- vagy videóműsor esetén 3-5, kisfilmnél 5-20 perc. Lehet 3-5 részes sorozat is. Mindenképpen 1-3 oldalas kísérszöveg is szükséges hozzá.
- Szervezéses projekt: vita, akció, helyszínlátogatás. A munkanaplóból és a dokumentumokból ki kell derülnie, hogy legalább 30-35 órát fordított rá a vizsgázó, és ehhez is szükséges egy 1-3 oldalas kísérszöveg.